

Sygn. akt III Ca 1073/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 października 2021 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Okręgowego Roman Troll

po rozpoznaniu w dniu 6 października 2021 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

spraw z powództwa Gminy R.

przeciwko W. B.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 24 czerwca 2019 r., sygn. akt I C 110/18

uchyla w całości zaskarżony wyrok, znosi postępowanie w zakresie rozprawy przeprowadzonej 11 czerwca 2019 r. i posiedzenia jawnego przeprowadzonego 24 czerwca 2019 r., przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Rybniku oraz pozostawia temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

SSO Roman Troll

Sygn. akt III Ca 1073/19

UZASADNIENIE

Powódka Gmina R. wniosła przeciwko W. B. pozew o zasądzenie 2533,47 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu. W uzasadnieniu wskazała, że łączyła ją z pozwanym od 1 stycznia 2010 r. do 31 stycznia 2010 r. umowa o udostępnienie pomieszczenia tymczasowego, za który miał płacić czynsz i stosowe opłaty, a na wezwanie powódki nie opuścił mieszkania i od 1 lutego 2010 r. zajmował lokal bez tytułu prawnego, zaś powódka naliczyła mu odszkodowanie za bezumowne korzystanie z lokalu.

Na wniosek powódki Sąd Rejonowy ustanowił dla pozwanego kuratora. Kurator nie ustalił jednak aktualnego adresu jego zamieszkania, a w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa oraz o przyznanie mu wynagrodzenia za pełnienie przez niego funkcji kuratora, powiększonej o kwotę podatku od towaru i usług.

Wyrokiem z 24 czerwca 2019 r. Sąd Rejonowy w Rybniku zasądził od pozwanego na rzecz powódki 2533,47 zł z bliżej określonymi odsetkami (pkt 1.), zasądził od pozwanego na rzecz powódki 1469,80 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 2.) oraz przyznał adwokatowi P. R. 442,80, w tym 82,80 zł podatku od towarów i usług, tytułem pełnienia funkcji kuratora dla pozwanego nieznanego z miejsca pobytu (pkt 3.).

Apelację od tego wyroku wniósł w imieniu pozwanego jego kurator procesowy (ustanowiony dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego), zaskarżając go w całości i zarzucając naruszenie art. 233 k.p.c., art. 328 § 2 k.p.c., art. 18 ust. 1 i 2 ustawy z 2001 r. ustawy

z 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz art. 455 k.c. Wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i oddalenie powództwa w całości oraz przyznanie wynagrodzenia kuratorowi według nor przepisanych, gdyż koszty te nie zostały pokryte.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Sprawę skierowano na posiedzenie niejawne, zgodnie z art. 15zsz³ ust. 1 ustawy z 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 374 ze zm.), z uwagi na stan epidemii i nadmierne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzkiego. Nikt nie wniósł o przeprowadzenie rozprawy ani o przeprowadzenie niepodlegającego pominięciu dowodu z zeznań świadków lub z przesłuchania stron.

Orzeczenie zapadło w składzie jednego sędziego [por. art. 367 § 3 k.p.c. w związku

z art. 15zsz¹ pkt 4 ww. ustawy i art. 6 ustawy z 28 maja 2021 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1090)].

Zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy z 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1469), Sąd Okręgowy rozpoznając apelację stosuje regulacje proceduralne w brzmieniu sprzed nowelizacji, która weszła w życie 7 listopada 2019 r., gdyż apelację wniesiono przed tą datą.

Regulacja art. 374 k.p.c. umożliwia rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym także wtedy, gdy zachodzi nieważność postępowania.

Nieważność postępowania zachodzi m. in. wówczas, gdy strona pozbawiona została możliwości obrony swych praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.). Przytoczona podstawa nieważności postępowania jest spełniona, jeżeli z powodu wadliwości procesowych sądu lub strony przeciwnej, będących skutkiem naruszenia konkretnych przepisów kodeksu postępowania cywilnego, których nie można było usunąć przed wydaniem orzeczenia w danej instancji, strona nie mogła - wbrew swej woli - brać i nie brała udziału w postępowaniu lub jego istotnej części, a skutki tych wadliwości nie zostały usunięte przed wydaniem orzeczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z 1 czerwca 2012 r., II PK 259/11, Lex 1243021). W orzecznictwie wskazuje się, że nieważność postępowania z tej przyczyny zachodzi m. in. wtedy, gdy wady zawiadomienia o terminie rozprawy, jedynej albo bezpośrednio poprzedzającej wydanie orzeczenia, uzasadniały odroczenie rozprawy, a sąd rozpoznał sprawę i wydał orzeczenie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 czerwca 2015 r., sygn. akt IV CSK 101/15, Lex 1770891 i przywołane tamże orzecznictwo oraz wyrok Sądu Najwyższego z 21 lutego

2019 r., sygn. akt II PK 2879/17, Lex 2623764, postanowienie Sądu Najwyższego z 15 lutego 2017 r., sygn. akt II CZ 152/16, Lex 2269188). Nie ma przy tym znaczenia w takim wypadku, czy działanie strony mogłoby mieć wpływ na rozstrzygnięcie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 27 czerwca 2018 r., sygn. akt I PK 70/17, Lex 2660108 i przywołane tam orzecznictwo). Brak zawiadomienia stron o terminie rozprawy obliguje sąd do jej odroczenia (por. art. 214 § 1 k.p.c. oraz wyrok Sądu Najwyższego z 17 maja 2016 r., sygn. akt I UK 363/15, Lex 2061183).

Adres pozwanego przy ul. (...) w R. nie został w wystarczający sposób zweryfikowany przed ustanowieniem kuratora oraz przed wydaniem wyroku. Sąd Rejonowy oparł się na informacji z bazy PESEL /k. 23, 31/, a w niej widniał poprzedni adres zameldowania przy ul. (...) w R. oraz z informacji z rejestru karnego, w którym pozwany nie figuruje /k. 24/. Do pozwanego na adres przy ul. (...) nie wysyłano korespondencji. Oprócz informacji z tego rejestru nie ustalano miejsca zamieszkania pozwanego poprzez porównanie danych z innymi rejestrami, czy też próbę doręczenia lub w jeszcze inny sposób.

Z informacji Naczelnika Urzędu Skarbowego w R. z 28 kwietnia 2021 r.

/k. 119/ wynika, że pozwany przebywa pod adresem przy ul. (...)/III w R., a z informacji z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. z 25 maja 2021 r. wynika, że zamieszkuje on w R. przy ul. (...) /k. 125/. Pozwany 24 czerwca 2021 r., pod tym ostatnim adresem, osobiście odebrał kierowaną do niego korespondencję z Sądu Okręgowego w Gliwicach, w której zobowiązano go do wskazania od jakiego czasu zamieszkuje w R. i gdzie mieszkał w kwietniu 2018 r. oraz 11 czerwca 2019 r. w terminie 7 dni pod rygorem przyjęcia, że mieszkał wówczas w R. przy ul. (...). Pozwany nie odpowiedział na wezwanie sądu w określonym terminie, co skutkowało uznaniem, że w kwietniu 2018 r. (data ustanowienia kuratora procesowego) oraz 11 czerwca 2019 r. (termin rozprawy w Sądzie Rejonowym) mieszkał w R. przy ul. (...).

Powyżej poczynione w postępowaniu odwoławczym ustalenia oznaczają, że w rozpoznawanej sprawie o terminie jedynej rozprawy, która też poprzedzała bezpośrednio wydanie orzeczenia, ogłoszonego 24 czerwca 2019 r. na posiedzeniu jawnym, pozwany nie został właściwie zawiadomiony, nie doręczono mu też prawidłowo odpisu pozwu. Korespondencję kierowo tylko na adres ustanowionego kuratora pozwanego, pomijając znany adres jego zamieszkania w R. przy ul. (...). W ten sposób doszło też do ustanowienia dla niego kuratora, jako osoby nieznannej z miejsca pobytu.

Powyższe okoliczności obligowały Sąd Rejonowy do odroczenia wyznaczonego terminu rozprawy, a także posiedzenia jawnego i zawiadomienia o kolejnym terminie pozwanego na znany adres jego zamieszkania. Sąd Rejonowy jednak przeprowadził postępowanie i wydał wyrok. Doszło więc do naruszenia art. 214 § 1 k.p.c., co pozbawiło pozwanego możliwości obrony. W takich warunkach, jak w rozpoznawanej sprawie, ustanowienie kuratora było przedwcześnie, gdyż nie zweryfikowano znanego adresu zamieszkania pozwanego. Obecnie zaś tenże adres (wynikający z pozwu) nie jest już aktualny, znany był jednak i aktualny w chwili przeprowadzania rozprawy; teraz pozwany ma inne miejsce zamieszkania /k. 134/.

Z tych przyczyn pozwany przed Sądem Rejonowym został pozbawiony możliwości obrony swych praw.

W tych warunkach odnoszenie się do zarzutów apelacji jest niecelowe, gdyż nieważność postępowania sąd bada z urzędu (art. 378 § 1 k.p.c.), a jej zaistnienie skutkuje koniecznością uchylecia zaskarżonego orzeczenia.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 386 § 2 k.p.c. w związku z art. 108 § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy prawidłowo doręczy pozwanemu odpis pozwu, zakreślając mu stosowny termin do złożenia odpowiedzi, a następnie, w przypadku takiej konieczności wyznaczy rozprawę, przeprowadzając stosowne dowody i zawiadomi go o jej terminie; dopiero wówczas wyda orzeczenie co do istoty sprawy.

SSO Roman Troll